30ste JAARGANG — No. 1073. 1 APRIL 1936.

DE PROLETARISCHE VROUW

BLAD VOOR ARBEIDSTERS EN ARBEIDERSVROUWEN, WEEKBLAD VAN DE BOND VAN SOC·DEM·VROUWEN·PROPAGANDA·CLUBS IN NEDERLAND

ONDER REDACTIE VAN C. POTHUIS . SMIT

5

Abonnementsprijs: 50 cent per kwartaal. — Losse nummers 4 cent per stuk.
Redactie-adres: Margriete van Clevelaan 13, Nieuwer-Amstel, Amsterdam-Zuid. — Administratie-adres: Hekelveld 15, Amsterdam. Telefoon 32600. Postgiro 21876.

BIJ DIT NUMMER BEHOORT ALS BIJVOEGSEL „ONS KINDERBLAADJE"

Kopje koffie wordt duurder.

Oogst wordt weggesmeten
Prijs gaat omhoog

In het beroemde kinderboek „Afke's Tiental" van mevrouw N. van Hichtum wordt het feit verteld, dat de turf in prijs stijgt, omdat er in Friesland op dat ogenblik schaarste is. Het is n.l. hard gaan vriezen, de schipper kan met zijn lading niet wegkomen en hij voelt zich genoodzaakt de prijs iets op te zetten.

Een hard gelag voor het grote arbeidersgezin, dat steeds met tekorten worstelt.

Toch — als er schaarste is, dan gaan de prijzen vanzelf omhoog.

Maar, als er geen schaarste is.....

Als er overvloed is.....

Als er buitengewone overvloed is.....

Niet waar, dan moesten de prijzen dalen.

Het ligt tenminste in de rede. *Maar — gebeurt het?*

Laten wij zien!

Op 20 Maart 1936 kon men het volgende bericht in de Nederlandse dagbladen lezen:

Van officiële zijde wordt het volgende gemeld:

In aansluiting aan de vorige berichten terzake, kan thans worden medegedeeld, dat het in de bedoeling ligt, binnenkort een crisisheffing op alle koffies op basis van 12 cents per k.g. ongebrand in te voeren. Verwacht kan worden, dat deze heffing binnen een paar weken zal ingaan. Tot deze in werking treding blijft de invoer beperkt tot het strikt noodzakelijke. Navordering zal niet worden toegepast. De contingentering zal spoedig na die in werking treding der heffing weer worden opgeheven."

Kort daarna kon men reeds in de bladen lezen, dat de koffieprijs in de kleinhandel waarschijnlijk met nog iets meer naar boven zal gaan. In elk geval in de winkels schijnt men er reeds op te rekenen. Na de theebelasting, waaronder wij nog altijd zuchten, en met de dure suiker, ook al door een zeer hoge belasting, wordt nu de koffie duurder.

Er zijn heel wat vrouwen, die zich van de algemene dingen niet op de hoogste stellen, die bijna geen krant lezen. Maar als zij bij het boodschappen doen, bemerken, dat zij voor de koffie weer zoveel meer moeten betalen, dan kijken zij toch vreemd. Dan schrikken zij toch.

.....de koffie duurder.....

Weer een nieuwe last!

En de belasting zal voor alle soorten gelden, voor de goedkoopste en voor de duurste!

Waarom nu dit weer?

— Och, de belastingen brengen weinig op.

De mensen kopen zo weinig mogelijk. De winkels kwijnen, als ze niet failliet gaan.

De zaken gaan achteruit.

Iedereen bekrimpt zich.

In 's lands kas vloeit hoe langer hoe minder geld. En daarom bedenkt de regering de ene belasting na de andere.

Terwijl de tekorten steeds toenemen.

En de werkloosheid altijd door stijgt...

Nu weer de koffie!

Koffie.....

In Brazilië wordt koffie in massa's uitgevoerd. Maar er was *te veel!*

Daarom wierp men ze in zee!

Velen kennen ongetwijfeld de wrange „Ballade der Zakkensmijters" van Ahrendt, waarvan de zanger Ernst Busch zulk een door merg-en-been-snijdende melodie zingt. [1])

O, ik reis naar verre vreemde landen,
waar de zeewind om de palmen klaagt.
In Brazilië bij Rio Grande
worden koffie-wegsmijters gevraagd.
Er groeit te veel koffie op het veld,
zo krijgt men voor 't kilo te weinig geld.
Dus wordt, zo eist het wereldgeweten,
de halve oogst in het water gesmeten.

Zo is 't. Z.o.z.

[1]) Muziek van Hans Eisler.

„Dus wordt, zo eist het wereldgeweten de halve oogst in het water gesmeten".

Koffie te veel, dus in het water.

En hier in Nederland gaat men de koffie belangrijk in prijs verhogen.

Niet dat de Nederlandse regering als zodanig iets met die koffie-smijterij te maken heeft.

Nederland plukt alleen mede de wrange vruchten van de ongelooflijke verwarring, die er in de wereld-voortbrenging is ontstaan.

Van „ordening", van het in orde maken der voortbrenging en der distributie heeft men nooit iets willen weten.

Daarvan spraken alleen die dwaze, onpractische sociaal-democraten.

Het is waar — nu alles zo in de war is gelopen, gaan er vele, vele stemmen op, dat 't zo niet langer gaan kan.

En er gebeurt werkelijk hier en daar iets, dat naar ordening gelijkt.

In deze crisis bleek het, ook in ons land, maar al te duidelijk, dat de regering regelen *moest* stellen aan verschillende bedrijven. Denken wij slechts aan de landbouw en veeteelt.

Of dit op de juiste manier is geschied, wij zullen er ons op het ogenblik niet mede bezighouden.

Alleen constateren wij, dat nu langzamerhand bijna iedereen begrijpt, dat er op een of andere wijze geordend moet worden.

Maar slechts de sociaal-democratie in Nederland heeft zeer preciese plannen daarover ontworpen.

Wij kennen ze onder de naam van

Plan van de Arbeid.

Wanneer dat Plan kan worden uitgevoerd, is de werkelijke ordening op mars.

Wie misdaden, als het koffie-wegsmijten bedenkt,

wie beseft, dat *toch* in ons land de prijs moet worden verhoogd,

die kan nooit te geestdriftig strijden voor het Plan. Het moet ons volk helpen uit het moeras, waarin het gestadig verder wegzakt.

Dienstbodenlonen van 8 en 10 cent per uur

Hier voor mij liggen twee advertenties uit de „Heemsteedse Courant" No. 1. Een net dagmeisje gevraagd van 8—12 uur. Leeftijd 16—17 jaar, Zondags vrij. Aanvangsalaris *f* 2.—.

No. 2. Gevraagd voor de ochtenduren van 8.30 tot 12.30, Vrijdags iets langer, flink meisje zelfst. k. werken boven 18 jaar. Loon *f* 2.50. Precies uitgerekend is het eerste loon iets meer dan 8 ct. per uur en het tweede, met de Vrijdag een ietsje langer, 10 ct. per uur. Waarschijnlijk wordt hier nog niet eens een twaalfuurtje verstrekt, doch moet het meisje thuis koffie gaan drinken. De eerste gedachte, wanneer je zo iets leest is, hoe durft men een dergelijk loon aan te bieden, hoe kan een mens dit tegenover zich zelf en een medemens verantwoorden! En de tweede gedachte — ziezo! — we zijn aardig op weg naar de goede oude tijd! — profiteren van de nood in de gezinnen, waar een inbreng van *f* 2 ten minste beter is dan niets. En als we nog verder denken, dan constateren we voor de zoveelste maal de slecht betaalde handenarbeid van de vrouw, want hoe laag de lonen der jongens en mannen ook mogen zijn — tot zulk een peil — althans in de steden zijn ze toch nog niet gezonken.

Enige tijd geleden kwam in hetzelfde blad ook een dergelijke advertentie voor, met nog iets minder uurloon en dan voor de middaguren, maar hier mocht het meisje meeëten.

Daar het adres van aanmelding er bij werd genoemd, heb ik betreffende werkgeefster een brief geschreven, waarin ik haar het onbillijke van zulk een aanbieding onder het oog bracht en haar voorrekende hoeveel zulk een loon per uur betekende. Ik merkte hierbij op, dat men in burgerlijke kringen altijd nog vijandig staat tegenover het socialisme, doch dat zij en andere dames, die dergelijke schandelijke lonen betaalden, het op de bres staan van het socialisme aanvuurden, en dat zij, wanneer haar werkneemsters ook maar een greintje opstandigheid bezaten revolutionnairen kweekten.

Ik kreeg daarop een verontwaardigde brief terug, waar ik me wel mee bemoeide, ze kon genoeg meisjes voor dat geld krijgen en het meisje, dat zij nu had, voelde zich helemaal niet vernederd, ze werkten heel prettig samen en ik vergat zeker dat ze de middagkost er ook bij had, die toch bij het loon moest opgeteld worden!

Het is wèl aanlokkelijk voor de vrouwen en meisjes, die tegenwoordig overal uit haar werk worden gestoten, uit fabriek, winkel en kantoor, het slechtst betaalde baantje van dienstmeisje of hulp in de huishouding te accepteren, waar alle tegenstanders van maatschappelijke arbeid voor de vrouw of arbeid buiten het gezin, haar naar toe willen drijven, omdat ze dan de mannen geen concurrentie meer kunnen aandoen. In Dec. van het vorig jaar, pleitte onze redactrice in een art. in de Prol. Vr. voor vakopleiding van Nederlandse werkloze meisjes; en waar men de mening had geuit dat de Nederlandse jonge meisjes en vrouwen geen ambitie voor huishoudelijk werk hebben, schreef zij: „Juist als het een vak is, een *gerespecteerd* vak, dan komt de lust van zelf, en met die vakkennis wordt ook de positie van het huispersoneel anders. Zij is dan een vakarbeidster als een ander, alleen oefent zij haar vak in huis uit, met gewoonlijk de huisvrouw als werkgeefster."

Het zou voorzeker tevens een goede les zijn voor de dames-werkgeefsters, als de hierboven vermelde. Zij zullen dan wel gedwongen worden — althans financieel — het vele werk, dat allemaal van een dienstmeisje verlangd wordt, en dat bij enige vriendelijke aanwijzing in de regel nauwkeurig gedaan wordt, te waarderen en te respecteren, en anders moeten degenen, die zoveel eisen durven stellen voor een hongerloon, zelf de handen maar wat meer uit de mouwen steken.

B. BULSING—v. BESOUW.

INHOUD:

Kopje koffie wordt duurder. — Dienstbodenlonen van 8 en 10 ct. per uur. — De stem van een vrouw. — Propagandahoek. — Hulp voor een kind. — Bij de theepot. — Ingezonden. — Ontvangen. — Feuilleton. — Kleding en handwerkjes. — Buitenland. — Filmbespreking. — Mededelingen voor de propaganda onder de vrouwen. — O, blanke vrede! — Ontvangen. — Correspondentie. — Clubberichten.

De stem van een vrouw

Defensiebegroting in de Eerste Kamer. Beslissing over de instelling van het Weerfonds. Dezelfde bezwaren in hoofdzaak vóór en tegen als in de Tweede Kamer.

Dan komt tussen al de debatten een persoonlijk woord, een moedig woord. Dat kwam van het enige vrouwelijke Eerste-Kamerlid, pge. Pothuis—Smit. Zij had de taak over het Defensiebeleid en het Weerfonds te spreken namens de Soc.-Dem. fractie in de Eerste Kamer. In haar betoog heeft ze hoofdzakelijk drie punten behandeld.

Ten eerste is zij opgekomen voor de rechten voor mobilisatieslachtoffers; marinemannen die de dienst verlaten hebben en gewezen werklieden aan de vroegere Rijkswerf te Amsterdam, die allen van de Regering een betere materiële verzorging hebben verdiend, dan ze nu krijgen. Vervolgens heeft mevr. Pothuis een uitvoerig betoog gehouden over de particuliere wapenhandel hier te lande. Zij heeft de opvatting van Minister Colijn bestreden, waar hij zo luchthartig over de feiten heenloopt en uiteindelijk constateert, dat deze wapenfabricage eigenlijk niets om 't lijf heeft.

Een groot aantal vragen stelde zij naar aard en werkzaamheid van verscheiden fabrieken hier te lande, waarvan de gevaarlijke betrekkingen met buitenlandse groot- en oorlogsindustrieën waarschijnlijk vast staan. Nog eens weer heeft mevr. Pothuis in het licht gesteld, hoe een oneindig groot gevaar deze industrie oplevert voor het kweken van de fatale „oorlogsstemming". Deze industrie heeft het grootste belang bij onrust, angst, onderling wantrouwen der volkeren. De bevordering der vredesgedachte betekent voor deze industrie slapte in het bedrijf! „De oorlogsindustrie is een kwaad waartegen wij ons ook in ons land moeten weren en waarom dus volledige bekendheid en openbaarheid noodzakelijk is", zeide onze partijgenote.

Het derde punt betrof het algemeen beleid der Regering inzake Defensie. De verhoging voor Defensie, in de Tweede Kamer onzerzijds sterk bestreden, werd ook door mevr. Pothuis becritiseerd. Vooral bij de benauwende bezuinigingen aan andere Departementen (Sociale Zaken en Onderwijs!) zijn wij als sociaal-democraten heftig verontwaardigd, dat de Defensiebegroting verhoogd wordt. Daarom ook zijn onze beide fracties in Eerste en Tweede Kamer eensgezind *tegen* het Weerfonds of Defensiefonds geweest, dat weer 54 millioen extra uit onze berooide schatkist vraagt. Mevr. Pothuis verklaarde zich bij dit alles volledig eens met wat in de Tweede Kamer gezegd is door onze politieke leider Albarda. Speciaal waar Albarda zei, dat de S.D.A.P. alles wil ondersteunen, wat nodig is voor de versterking van de internationale rechtsorde en onze bereidheid om die rechtsorde door collectieve actie te handhaven. Ook ziet zij de veranderde internationale toestand, de dreiging van de grote dictatuurstaten met al hun nasleep van gruwel en ellende. Dat met deze veranderde omstandigheid ook de sociaal-democratie rekening moet houden en zich op deze nieuwe situatie, vooral betreffende militarisme, wil bezinnen, is een feit, dat zij wil ontkennen, noch verkleinen.

Maar verder heeft mevr. Pothuis gesproken *voor zich zelf*, zich losmakend van haar fracties in Eerste en Tweede Kamer. Zij heeft als haar persoonlijke mening uitgesproken, dat de

nationale ontwapening

die door velen, ook in onze Partij, in de huidige omstandigheden niet meer houdbaar wordt geacht,

moet worden gehandhaafd.

De gevaren voor fascisme en dictatuur, die de democratie bedreigen, bestaan sterk. Tegen die gevaren moet men zich verdedigen, maar bij de manier, waarop dit moet gebeuren, zal men volledig moeten breken met de tot nu toe gevolgde methode. Daarom moeten wij het leger afschaffen en alleen vertrouwen op een politieleger en zo sterk mogelijk bevorderen de actie voor de collectieve veiligheid. Mevrouw Pothuis wilde, dat Nederland de moed zou hebben, tot deze daad over te gaan, zij verwacht hiervan een zo grote suggestieve werking ten goede, dat dit voor de vrede in Europa van groot belang zou zijn. Het tegenwoordig stelsel acht zij volkomen verwerpelijk, omdat uit een nieuwe oorlog, die steeds gevolgd is op een voortdurend sterker bewapening, altijd

haat- en wraakgevoelens

zijn overgebleven, die uiteindelijk *weer* tot oorlog leiden.

Daarom vooral wil zij geen bewapening meer. Zij heeft van deze opvatting willen getuigen en ronduit verklaard, met dit standpunt in de soc.-dem. fracties voor Eerste en Tweede Kamer alleen te staan.

Wij kunnen niet anders dan het diepste respect hebben voor deze eerlijke en moedige overtuiging.

—

H. W.

Propaganda-hoek

Hiermede dank ik alle clubs en commissies die het strookje van de circulaire terugzonden, als bewijs dat zij bereid zijn de afgevoerde abonné's op ons blad te gaan bezoeken. Wij zullen onze agenten nu vragen om deze adressen aan de clubs door te geven en kan er dus aan het werk gegaan worden. Dat dit een dankbaar werk zal zijn, bewijst onderstaand berichtje dat uit Jelsum komt:

„Verleden week hadden we een be-
„dankje op de Prol. Vrouw. Een van
„onze leden heeft deze vrouw bezocht
„en tot resultaat kregen wij haar
„weer als lezeres. Onze club gaat hier
„best mee accoord."

Gaarne zal ik van meerdere clubs eens vernemen wat zij met deze actie bereiken.

Dinteloord (N.B.) dat op 2 Februari nog geen enkele lezeres op ons blad had, heeft er heden... 28.

In **Maassluis** is de stand:

1 Januari 1936 6
1 April 1936 65

De volgende pgn. kregen persoonlijk bericht:

Ten W.—L., Ede; K. Vl., Sliedrecht; W.—Z., Wormerveer; V.—J., Heiloo; E. M., Wormerveer; A. Br.—N., Schagen; J. Sch., Rhenen; A. B., Rhenen; F. W. v. T., Vlaardingen; A. T.—A., Rotterdam; H. S., Groningen; T. v. D.-V., Den Haag.

Leiden. De vrouwen in Leiden worden nog even herinnerd aan de propagandaavond op 2 April a.s. in de grote Stadsgehoorzaal. Aanvang 8 uur. Entrée 18 ct.

MIEN KIST.

Hulp voor een kind.

Een partijgenote-lezeres heeft een dochtertje van 8 jaar, dat niet bedlegerig is, maar noodzakelijk voor enige tijd naar een bosrijke omgeving moet worden overgeplaatst.

Ook de dokter van het betreffende districts-consultatiebureau heeft mij bericht, dat dit voor het kind zegenrijk zou zijn.

Wie kan hier helpen? Brieven aan de redactie.

Gezag kunnen we alleen doen gelden als we door begrijpende liefde geleid worden.

Ds. L. S. P. VAN DER CHIJS.

bij de theepot

Het bed en de schoonmaak.

Heeft u de dekens al lekker laten wapperen in het Maartse zonnetje of moet u nog aan de schoonmaak beginnen? In dat geval nog een paar raadgevingen voor het onderhoud van het beddegoed.

De matras. Losgeraakte stoppen moet men weer inzetten, anders gaat de vulling verschuiven en krijgt men kuilen. Men maakt van een katoenen draad een nieuw pluisje op de manier zoals men een gewone kwast maakt. De draad een paar maal om twee vingers winden, in het midden stevig samenbinden en de lussen doorknippen. Een pluisje van wol is een gevaarlijke schuilplaats voor motten, dus niet aan te raden.

Men neemt nu een stevig dun touwtje, maakt in het begin een paklus en steekt aan het eind, dat heen en weer te trekken is, een lange stopnaald. Hiermee steekt men door de matras heen, legt de nop tussen draad en matras, steekt weer terug, haalt de naald door de paklus heen, legt de tweede stop tussen de lus en de matras en trekt nu het touwtje stevig aan, de paklus trekt dicht en men kan nu het touwtje afknopen. De noppen moeten onwrikbaar vastzitten.

Wil men een matras bijvullen, dan beginnen met in het midden de stoppen los te halen, daarna de doorgestikte zijkanten lostornen en door deze opening flink naar het midden toe bijstoppen. Hierna opnieuw de vulling door middel van de stoppen vastleggen.

Het kussen. Is de vulling van een kussen erg gaan kluiten en in elkaar geraakt, dan deze uit de tijd halen, uitpluizen en uitspreiden in de zon. De veren of de kapok zwellen dan weer mooi op en worden weer veerkrachtig. Veren, die kleverig en vuil geworden zijn kan men wassen. Het beste is dan om ze in een oud dun sloop te doen, ze met sloop en al te weken en door een lauw sop van huishoudzeep te halen. Daarna uitgespreid goed laten drogen.

Zeegras voor kinderbedjes wel gebruikt, kan wanneer het erg verpulverd is, het best vernieuwd worden. Weet u dat men inplaats van zeegras, zeer goed kaf kan gebruiken? Kaf kluit niet, verpulvert ook niet zo spoedig en is zeer goedkoop.

Wollen dekens. Zijn de dekens veel op ziekbedden gebruikt of vuil en bevlekt geworden, dan moeten ze gewassen worden. De deken ongeveer een uur in lauw water weken en daarna wassen in een lauw vet zeepsop. Verslaat het sop helemaal, dan nog een tweede sop geven, daarna goed spoelen in water met wat soda of borax. Spoelt men de zeep niet goed uit, dan gaat de deken later kleverig aanvoelen. Wanneer de deken nog vochtig is, dan wordt ze flink opgeborsteld met een harde borstel (bijv. van fiber of chiendent). Van dit ruwen wordt de deken weer mooi wollig en zacht; doet men dit wanneer de deken droog is, dan trekt men er veel wol uit. Zijn de dekens niet erg vuil, dan kan men ze ook wassen in zout water. Men rekent een half pond zout voor één deken.

De dekenfabrieken nemen tegenwoordig het wassen van deken graag aan. Daar ze hier over de juiste toestellen beschikken om ze opnieuw te ruwen, te wassen en te bleken, komen ze als nieuw terug en is deze wasbeurt te preferen boven het wassen in de wasserij. Naar ik meen maakt de prijs ook niet veel verschil, alleen de reiskosten zullen er wel extra bijkomen.

D. D.—v. B.

INGEZONDEN

DE NAAM.

Naar aanleiding van de Vriendschappelijke Opmerkingen in de Prol. Vrouw d.d. 25 Maart j.l., zij het mij veroorloofd, aan onzen partijgenoot dr. Henri Polak het volgende te antwoorden:

Allereerst doet het mij buitengewoon veel genoegen dat het voorstel-Baarn om de naam van de Proletarische Vrouw te veranderen, de aandacht heeft getrokken tot buiten de rijen van de vrouwen en dat niemand minder dan dr. Henri Polak het de moeite waard vindt zijn gedachten over die naamsverandering te laten gaan. Dat hij er toe komt om op grond van traditie deze verandering te ontraden, kan ik mij begrijpen, wanneer ik me hem voorstel als een „ouderwets" man, zoals hij zichzelf in zijn artikel wenst te noemen, doch ik kan me niet indenken, dat dr. Polak als sociaal-democraat zich niet zou kunnen losmaken van „oude vormen en gedachten".

Dr. Polak begint met toe te geven, dat hij begrijpen kan, dat er zijn, die naamsverandering wensen en voegt er aan toe, dat hij de naam nooit bijster gelukkig heeft gevonden.

Nu wil ik niet beoordelen, of de naam „Proletarische Vrouw" ooit een gelukkige is geweest, het gaat er om, hoe de naam „Proletarische Vrouw" op het ogenblik aandoet.

En nu geloof ik dadelijk, dat deze naam ingeburgerd is, dat hij door velen, die altijd met liefde dit blad hebben verzorgd, en er propaganda voor hebben gemaakt, een haast onscheidbaar geheel vormt met dit blad zelf. En toch ligt hier dunkt me juist de fout, die men maakt.

Het gaat niet om de inhoud van het blad, het betreft slechts de titel. Die titel vormt geen logisch geheel met het blad zelf, ik zou haast zeggen, het is er mee in strijd.

De inhoud van de krant is één voortdurend verdedigen van eens verkregen rechten, van een bezit, dat ons vrouwen, die denken leerden, zo na aan het hart gaat. Onze verkregen rechten, onze verbeterde maatschappelijke positie, het zijn alle dingen, die ver uitgaan boven het proletariaat van een veertig jaar geleden, en het is de sociaal-democratie, die er het hare toe heeft bijgedragen om van de „Proletarische Vrouw" te maken de Vrouw, die met vreugde belijdt, dat zij sociaal-democrate is.

Kan ik mij voorstellen, dat de naam „Proletarische Vrouw" geen bijzondere gevoelens wakker riep bij de arbeidersvrouw van de, laten we maar zeggen: vroegere generatie, doch voor ieder, die de inhoud van het blad heeft leren beleven en doorleven, voor haar, die zo gaarne haar burgerlijke zusters zouden willen overtuigen van de grote geestelijke waarde van deze krant, voor haar is het zeer ontmoedigend, wanneer die burgerlijke vrouwen haar toevoegen met het dédain, deze klasse eigen: „Maar je rekent *mij* toch niet tot de proletarische vrouwen?" Waarmede dan tevens reeds bij voorbaat het doodvonnis over de krant wordt uitgesproken.

Nu hoop ik niet, dat dr. Polak van mening is, dat de „Proletarische Vrouw" geen blad is voor de burgerlijke vrouwen. Juist omdat het zo bij uitstek geschikt is, de vluchtige aandacht dezer „intellectuelen" voor enige ogenblikken vast te houden, juist daarom bezit deze krant om zijn inhoud en toon zulk buitengewoon goed propagandamateriaal.

Waar de titel „De Sociaal-Democrate" veelzeggender is en ook niet direct afstotend werkt op haar, die zich wel tot onze ideeën voelen aangetrokken, daar mag verwacht worden, dat de naam „Proletarische Vrouw" spoedig zal zijn vergeten.

Temeer, waar iedereen het er over eens schijnt te zijn, dat deze titel toch verouderd is en bovendien in bepaalde kringen een zekere tegenstand heeft verwekt.

Ik kan me niet indenken, dat dr. Polak zal voortgaan met het woord „traditie" te verbinden aan deze naam, die inderdaad met traditie niets gemeen kan hebben, daar hij nog geenszins van geslacht op geslacht is overgedragen als iets heiligs en eerbiedwekkends.

Met alle respect voor de werksters en de lezeressen is het niet mogelijk aan deze naam iets traditioneels te verbinden.

Gemeenzaam moge hij ons klinken, maar „traditie" is mijns inziens hierop niet van toepassing.

De Baarnse club is wel van mening, dat een naamsverandering maar niet zonder meer zal worden aanvaardt. De bezwaren, die aangevoerd worden, en die tot nu toe alle op gevoelsoverwegingen berusten, moeten overwonnen worden.

En dat ten opzichte van de voordelen het gevoel moet groeien, daarvan is de Baarnse club eveneens overtuigd, maar zij vertrouwt, dat binnen afzienbare tijd de vrouwen zich voldoende hebben „aangepast" aan de naamsverandering, om deze te kunnen aanvaarden als middel tot grotere glorie van onze krant.

G. J. M.

VERANDERING REDACTIE-ADRES

Met ingang van 30 Maart 1936 is het adres der redactie:

Margriete van Clevelaan 13 Nieuwer-Amstel – Amsterdam-Z.

ONTVANGEN.

Gymnastiek voor kleuters door Ed. Hartog. Voorwoord van prof. dr. S. E. de Jongh. Tekeningen van E. Smalhout. Uitgave „Kosmos", Amsterdam. Prijs 90 cent.

Dit keurige boekje bedoelt een leiddraad te zijn ten dienste van inrichtingen van voorbereidend en lager onderwijs en van het huisgezin.

DE GROTE SCHULD

DOOR VICKY BAUM

(Vertaald door R. de Vries)

Het vorige. In 1922 is de toestand in Berlijn allertreurigst: armoede en schreeuwend-rijke O.W.'ers. In het middenstandsgezin Burthe leeft men van half-bedorven voedsel in blikjes. Joachim, de zoon, behoort tot de opstandige jongelui, die het keizerrijk willen herstellen, omdat zij de nieuwe regeerders niet begrijpen en daarom haten. Vooral den Minister van Buitenlandse Zaken (bedoeld is Walter Rathenau), die vrede met Frankrijk en met de hele wereld als ideaal stelt, treft hun haat. De jonge Joachim vermoordt hem zonder dat zijn vrienden het vermoeden. Hij meent een heldendaad te hebben verricht. Zijn oudere vriend Askanius wordt er van verdacht en gearresteerd. Deze was zéér bevriend met Charlotte. Burthe vlucht en wordt een zwerver. Na een jaar komt hij haveloos aan de ouderlijke woning in Berlijn, waar hij zijn zuster met een kindje vindt. Daarna weer verder.

42

„Ja ja. Als men zo binnenkwam, dan leek het een heel gewoon ziekenhuis. Maar daarna bleek toch, dat er wel eens een ditje of datje aan de hand was. 's Nachts, als er spektakel was, zoals vannacht bijvoorbeeld, en een van de onrustigen kreeg een aanval en als de anderen dan ook allemaal begonnen, is 't niet — ?"

„Ja", zei de tuinman en keek even voor zich uit. De vogels zongen.

„Nu is het rustig geworden. De oude is zeker bij hem. De oude kan geweldig goed overweg met de onrustigen, dat zegt de verpleger ook", zei nummer negentien en draafde mee naast de volle kar.

De tuinman kieperde zijn vrachtje om, nam de hark en begon de mest over de aarde uit te spreiden.

Van de bank vóór het huis stond een kleine oude man in gestichtskledij op, kwam aan de rand van het perk staan en vroeg op bescheiden toon: „Neemt u me niet kwalijk, is er vandaag ook een brief gekomen?"

De jonge tuinman keek hulpeloos om zich heen.

Nummer negentien antwoordde beleefd: „Neen. Vandaag is er niets gekomen."

„Dank u", zei het mannetje zacht en ging weer zitten.

„Ja, daar zit hij nu maar op zijn brief te wachten", zei nummer negentien meelijdend en balanceerde met zijn wandelstokje.

„Zijn zoon is in de oorlog gevallen, en nu wacht hij op een brief van hem. Dat is heel onschuldig. Maar, ziet u, die naast hem, die met de militaire pet, dat is de generaal. Die levert grote slagen, jawel, honderdduizend gevangenen, veertigduizend doden elke dag. Voor minder doet hij het niet. U moet in de houding staan, als u tegen hem spreekt, anders wordt hij kwaad. Met die is er het vaakst herrie. Hij wil dat men hem — u begrijpt, dat is zijn waanidee — respecteert; maar hij houdt helemaal geen rekening met de anderen. Dat gaat natuurlijk niet. Dat is hier de voorwaarde voor het samenleven dat de een den ander respecteert en niet ingrijpt op zijn terrein. Ik heb zo mijn observaties gemaakt. Ik zie dat alles in zekere zin vanaf een hogere wachtpost, ik hoor er immers niet bij. Dat schijnt u te verbazen? Nu, ik ben hier alleen om te observeren, ter observatie, begrijpt u. Mijn geestestoestand moet geobserveerd worden, zoals de vakman dat noemt."

„Meneer Meier!" De ronde!" riep een verpleger over het plein; er was een zekere onrust onder de patiënten gekomen, die hen van de banken weg, het huis ingejaagd had.

„Neemt u me niet kwalijk, ik kom gauw terug!" zei meneer Meier beleefd en verdween. Dadelijk daarop fladderde de witte jas van den professor het huis in, drie stappen achter hem aan de eerste assistent, de tweede assistent en een verpleger.

De jonge tuinman liep van de mesthoop naar het bed; de oude tuinman keek op van zijn spade en vroeg: „Nou, die daast je je oren vol, hè? Maar altijd rustig laten praten, op alles ingaan, niet tegenspreken, al is 't ook nog zo'n onzin."

„Nee, hij praat tot dusver heel verstandig", zei de jonge tuinman en trok weer weg met de lege kar.

Een half uur later was de patiënt weer op zijn plaats en ditmaal nam hij dadelijk de draad van het gesprek weer op. „Hij was blij", zei hij bij wijze van inleiding, „eindelijk weer eens met een gezond en normaal mens te kunnen praten, want zelf was hij, zoals gezegd, helemaal niet ziek van geest. Maar er waren gevallen, bijzondere en netelige gevallen, waarin ook voor een gezonde het gekkenhuis de beste en veiligste plek was. Men kon met de wet in botsing zijn gekomen, een misslag hebben begaan, de burgerlijke grenzen hebben overschreden, ja zeker, zo was het. Vermogende en handige familieleden zullen iemand in zulke gevallen niet in de gevangenis stoppen, maar met behulp van dokters en advocaten geestelijk ontoerekenbaar laten verklaren. En dan kwam de psychiatrische observatie, een soort van verzekerde bewaring. Dat is natuurlijk niet zo gemakkelijk vol te houden, men moet zich een beetje — aanpassen, comedie spelen. Vaak doen alsof je gek bent, enzovoorts."

Deze en dergelijke dingen vertelde nummer negentien en het klonk heel aannemelijk. Hij had dunne, vermagerde handen, een onrustige blik, en het spichtige, bewegelijke baardje maakte een zieke indruk. Ook raakte hij na een poosje aan het bazelen, sprak van een bepaald schrift en verontschuldigde zich plotseling met een gewichtig gezicht.

's Namiddags kwam hij echter terug en ditmaal scheen hij geheimzinnig en zwaarmoedig gestemd. De tuinman had intussen alle mest weggekruid en zat op zijn omgekeerde kar met een middagboterham in de hand. De zieke ging zonder complimenten naast hem zitten, met zijn bevende lijf schoot hij vlak bij hem, zweeg eerst en staarde voor zich uit. Plotseling echter, zonder enige inleiding, vroeg hij met een hees fluisteren:

„Hebt u al eens een mens om 't leven gebracht?"

„Neen", zei de tuinman. Het was wonderlijk dat ook hij daarbij hees werd en fluisteren ging. De zieke had hem erg doen schrikken.

„Ik echter — ik — heb — ik heb iemand omgebracht", fluisterde hij opnieuw en schoof nog dichter bij. Het beven van zijn magere schouders was een sidderen geworden; maar ook de tuinman onderdrukte nu een siddering, en de zieke merkte het dadelijk. „Beef maar niet. Heb maar geen angst", zei hij. „Wees niet bang, al ben ik ook een moordenaar. Een moordenaar..." fluisterde hij en proefde de klank van het woord. „Moordenaar"' dat is zo vaal, niet waar, ongeveer violet...

„Hebt u er wel eens over gedacht, ik bedoel, hebt u 't zich wel eens voorgesteld, hoe een moord in zijn werk gaat? Kan u raden, hoe ik het gedaan heb? Geworgd? Doodgestoken? Nee, u hebt groot gelijk, u kijkt naar mijn handen, heel juist: ik heb hem doodgeschoten. Die primitieve en wellustige methodes, dat is niets voor ons. Te intellectueel. De gedachte... begrijpt u...

Ja, de gedachte is natuurlijk het primaire", zei hij. „Je overdenkt de moord, door en door, honderdmaal, duizendmaal, een millioen maal. Dan eerst bega je hem. De depressie kan natuurlijk niet uitblijven. „De volgende morgen", als ik het zo noemen mag. Dat is het afgrijselijke moment bij de moord, het ontzettende, ja, het ontzettende: het ogenblik daarna. Hebt ge nooit de hals van een vermoorde gezien? Neen, natuurlijk niet. Nu, luister naar mij: Deze hals, die daareven nog stijf en recht was, met slagader en strottenhoofd en halswervels, deze hals valt om. Eenvoudig als een lege band. Precies zo is het, een lege band. Dat is heel afschuwelijk. Ook de ogen zijn ontzettend, maar de hals toch nog het allerergst. Waar gaat u heen? U bent, dunkt me, bleek geworden? Wacht toch, ik ga mee."

(Wordt vervolgd).

Kleding en handwerkjes

Gebreide meisjesonderjurk.

(Op verzoek.)

Bovenwijdte 76 cM.

De onderjurk bestaat uit een lijfje en een ruim aangezet rokje en wordt gebreid van dunne wol of katoen. Het voor- en rugpand van het lijfje wordt heen en weer gebreid in een glad patroon, b.v. enkel recht op de goede kant (dus breien 1 naald recht, 1 naald aver.) of 1 recht, 1 aver. met elke toer 1 st. verspringen. Het eerste breit vlugger, doch het laatste krult bij hals en armsgaten minder om.

Beide panden worden van onderen begonnen en bij de zijnaad naar boven toe iets gemeerderd. Volgens het patroon is de voorzijnaad 2 cM. langer dan de rugzijnaad. Deze 2 cM. wordt met het naaien van de naad ingewerkt, waardoor de goede vorm in het lijfje komt. De armsgat- en halsvorm verkrijgt men door te minderen volgens de vorm van het patroon.

Om het aantal opzetsteken te bepalen, breit men eerst een lapje van b.v. 20 st. breed en 8 toeren hoog, meet hoe breed dit is en meet op het patroon uit hoeveel maal men zo'n lapje (dus 20 st.) zou moeten breien om op de breedte van het patroon uit te komen.

Voorbeeld: het lapje van 20 st. is 8 cM. breed. Het rugpand van onderen is 36 cM. breed. Delen we nu de 8 cM. op de 36 cM., wat 4½ maal gaat, dan moeten we dus 4½ × 20 st. = 90 st. opzetten. Op deze manier zijn de opzetst. voor elke wolsoort eenvoudig te berekenen en beloopt men niet de kans het breiwerk eerst een paar maal te moeten uithalen.

Nu het rokje. Dit wordt 100 cM. wijd en 40 à 45 cM. lang. Het wordt ook opgezet aan de onderkant en in twee helften gebreid in een eenvoudig doch aardig patroontje. Elk patroon is 16 st. breed, dus moet het aantal opzetst. hierdoor deelbaar zijn, waarbij dan nog 1 st. als kantsteek gevoegd wordt.

Na de opzetrand breit men de 1e toer averecht, de 2e toer recht en dan als volgt: 1 overh., 6 recht (omsl., 1 recht, omsl., 6 recht, dubb. mind., 6 recht). Het deel, dat tussen haakjes staat, herhaalt men tot er nog 9 st. op de naald zijn, waarna men de toer eindigt met omsl., 1 recht, omsl., 6 recht, 1 mind. Volgende toer aver. overbreien, waarbij de omslagen als steek gebreid worden. Daarna weer de patroontoer als de vorige. De volgende overbreitoer is recht, behalve de steek tussen de gaatjes, die aver. blijft.

Deze 4 toeren herhalen zich tot het rokje lang genoeg is, dan kant men af, naait de zijnaden, rijgt door de bovenkant een draad en zet het rokje aan het lijfje. Dit is, met het oog op de groei, nog al lang genomen. Voorlopig zet men het rokje dan ook 5 à 6 cM. boven de taillelijn en laat het dan, als het zo ver is, zakken.

Afkortingen: overh. = overhaling = 1 st. afhalen, 1 st. breien, de afgehaalde over de gebreide heenhalen.

Omsl. = omslaan.

Dubb. mind. = dubbel minderen = 1 st. afhalen 2 st. samenbreien, de afgehaalden over de mindering heenhalen.

Mind. = 2 st. samenbreien.

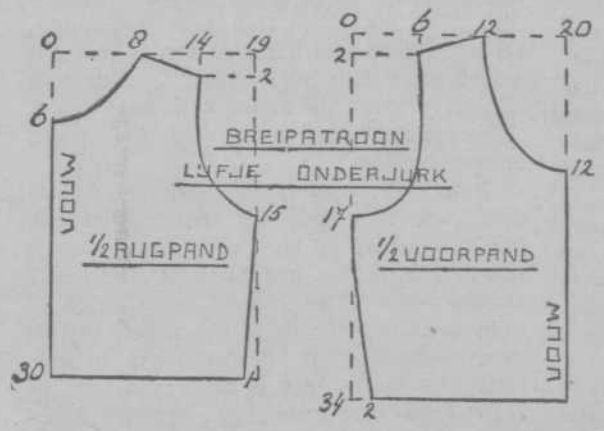

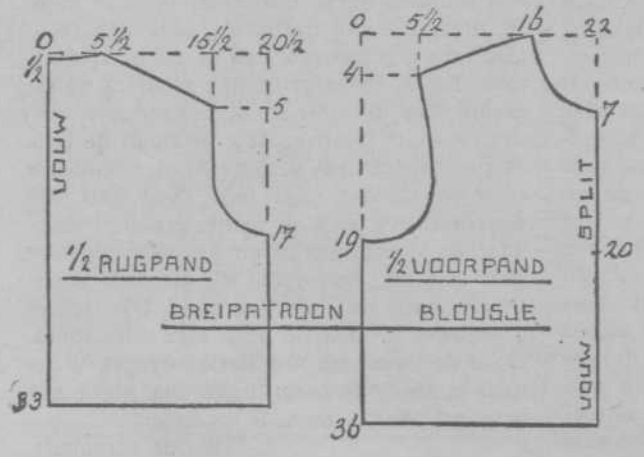

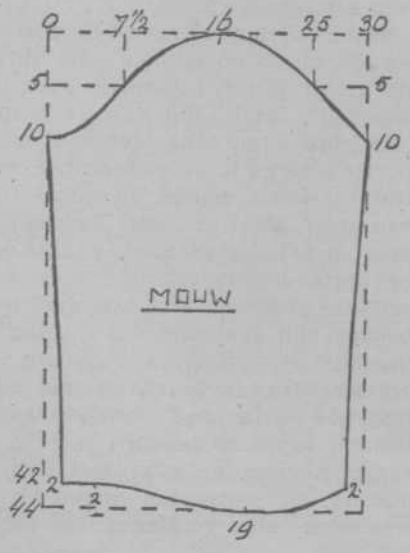

* * *

Gebreid blousje.

(Op verzoek.)

Dit breit men ook van dunne wol of katoen, dit laatste is sterker en ook gemakkelijker te wassen, dus voor kinderen meer aan te bevelen.

Voor het berekenen van de opzetsteken breit men ook weer eerst een proeflapje volgens onderstaande beschrijving. Het patroon bestaat uit 2 toeren, het aantal opzetst. moet deelbaar zijn door 4.

1e toer: 3 aver., 1 recht.

2e toer: 1 aver., draad naar voren laten, 3 recht, nu de omslag, die na de aver. steek ontstaan is, over de 3 rechte st. heen halen en dan weer van voren af aan: 1 aver., draad naar voren laten, 3 recht, omslag overhalen, enz. Op deze wijze ontstaan dwarslussen over de rechte strepen, dat, als men enige toeren gevorderd is, een aardig effect geeft.

Alle overbreitoeren zijn 3 aver., 1 recht. Nadat rug, voorpanden en mouwen gebreid zijn, strijkt men ze onder een vochtige doek uit en naait de blouse in elkaar, waarbij de mouwnaad op de zijnaad valt. Nu neemt men de kantst. aan de onderkant van de blouse op en breit de boord 1 recht, 1 aver. of 2 recht, 2 aver. in één of meer kleuren. Meestal neemt men hiervoor wat dunnere wol en in elk geval dunnere breinaalden, waardoor de boord wat meer aansluit. De dubbele manchetten breit men op dezelfde manier.

Voor het breien van de kraag neemt men de kantsteken van de hals op. Wil men een staande boord hebben, dan laat men het aantal st. zoals het is. Wil men echter het kraagje maar weinig tegen de hals laten opstaan, dan maakt men na 2 of 3 toeren op gelijke afstanden enige st. bij, zodat de kraag aan de buitenkant wat wijder wordt en dus platter valt.

Het blousje sluit met een treksluiting of met lusjes en knoopjes, die langs het split gezet worden.

CORRESPONDENTIE.

Mw. T. G.—B. te Wildervank. — In het nr. van 21 Aug. 1935 staat een patroon meisjesmanteltje 6 à 7 jaar. Misschien kunt u dit zelf iets vergroten, daar er voorlopig geen patroon voor 8 jaar geplaatst kan worden.

J. v. M.

terug naar hun huis. De koe trokken ze met zich mee, aan het touwtje.

De knecht vroeg niets meer en zei niets meer: hij hoefde niets te vragen. Want als kinderen weglopen op een drafje, gaan ze gewoonlijk naar hun moeder toe en dus begreep de knecht dat hij, als hij het voetspoor der kinderen maar volgde, wel aan een dorpje komen zou.

En zo gebeurde het, dat een half uurtje na de ontmoeting in het bos de vreemdelingen in het dorpje kwamen en daar, bij het eerste huisje alle kolenbranders met hun vrouwen en kinderen en ook de molenaar met zijn gezin en zijn koe bij elkaar vonden, want zodra er bekend werd, dat de kinderen vreemde mensen hadden gezien, wilde iedereen gaan kijken, of dat werkelijk zo was.

Dat gebeurde, in dit afgelegen dal, ook niet alle dagen!

Maar ze kregen nog veel meer om zich over te verbazen.

Die vreemde mensen waren niet verdwaald in het bos, ze waren op reis gegaan om een heel stil plekje te zoeken, waar ze wonen konden. Hoe afgelegener, hoe beter. En nu stond dit dorpje ze uitstekend aan en ze vroegen, of ze hier blijven konden. Zou er ergens een kamertje voor hun vijven zijn, of liever nog een heel huisje?

— Ja, zei de molenaar, die de flinkste van het dorp was en altijd overal raad op wist. Ik heb voor mijzelf een nieuw huisje laten bouwen, want het bevalt mijn vrouwtje niet, altijd het geklepper te horen van de watermolen. Het zou veel prettiger zijn, ergens te wonen waar het wat stiller was, had ze gedacht, maar nu het nieuwe huisje klaar is, heeft ze toch geen lust, er heen te gaan, want dan wonen we zo ver af van de beek, zegt zij en dat is lastig, als ze er de kleren in uitspoelen wil. Dus blijven we maar waar we zijn en als u wilt, kunt u het nieuwe huisje van ons huren.

Nu, dat wilden de vreemde mensen graag, want het molenaarshuisje was juist groot genoeg voor hen.

Er was een grote keuken, waar, onder een open schouw, een vlammend vuurtje kon worden aangemaakt, en waar een wit houten tafel stond en een houten bank. Op de grond was schoon zand gestrooid. in mooie figuren: dat had de vrouw van de molenaar gedaan, want die was weleens wat veranderlijk en de ene dag wilde ze net het omgekeerde van de andere, maar ze was de handigste en vrolijkste vrouw van 't hele dorpje. En daarom had ze, zo maar voor de pret, de vloer van 't huisje met witte zand-krullen versierd. Ze moest mevrouw en de kinderen beloven, het elke Zaterdagavond te komen doen, zodat Zondags de keuken er uitzag, of er een tapijt lag op de grond.

Naast de keuken was een slaapkamer, waar mevrouw met de kinderen slapen kon, tenminste, als ze met een matras van stroo en een kussen van varens en kruiden tevreden wilden zijn. Iets anders was er niet te vinden in het dorp. En boven was nog een zoldertje, waar een bed gemaakt kon worden voor de knecht en waar ze de enkele dingen, die ze meegebracht hadden op hun ezeltje, opbergen konden.

(Wordt vervolgd.)

BIJBLAD VAN „DE PROLETARISCHE VROUW" VAN 1 APRIL 1936. No. 1071. ZEVEN EN TWINT. JAARGANG No. 955 VAN „ONS KINDERBLAADJE". VERSCHIJNT ELKE WOENSDAG. REDACTIE-ADRES: WALDECK PYRMONTLAAN 11, AMSTERDAM

Een wonderlijke verjaarpartij

III.

Een heleboel presentjes.

Vervolg.

Door JO VAN KAMPEN

— Alle dieren hadden nu wat gegeven en Linde had een berg cadeautjes naast zich liggen. Een konijn met een hoge witte muts op en een groot wit schort voor, kwam haastig de kamer in gelopen.

Op zijn armen droeg hij een groot blad waar allerlei lekkernijen op stonden.

Daar presenteerde hij van. Linde kreeg een notendop vol limonade, die naar frambozen smaakte. Daarbij werden haar de heerlijkste koekjes geserveerd. Ze waren uit honig gemaakt en versierd met zwarte en rode bosbessen.

„Zullen we nu spelletjes gaan doen?" stelde de sprinkhaan, na de traktatie, voor. Hij vond, dat hij nu lang genoeg stil gezeten had. „Ja, spelletjes doen!" riepen ze allemaal door elkaar en ze liepen naar buiten.

„Laten we nalopertje spelen", stelde de haas voor. „Dan doe ik niet mee," zei juffrouw Slak, die niet van hardlopen hield. „Ik zal hem wel zijn," bood Minette aan.

„Dat is goed", zeiden de anderen, „maar je moet eerst tot tien tellen." Bij één, renden ze allemaal het bos in.

Rrrrrrrrt liep Minette ze achterna.

Eerst deed ze alsof ze de eekhoorn volgde, maar toen zette ze plotseling het spitsmuisje na.

„Laat dat Minet!" gilde Linde en al de dieren keken vol angst toe. Maar Minette hoorde of zag niets meer, alleen het lekkere hapje, dat

daar voor haar uitrende. Haar ogen fonkelden en haar snorrebaard trilde.

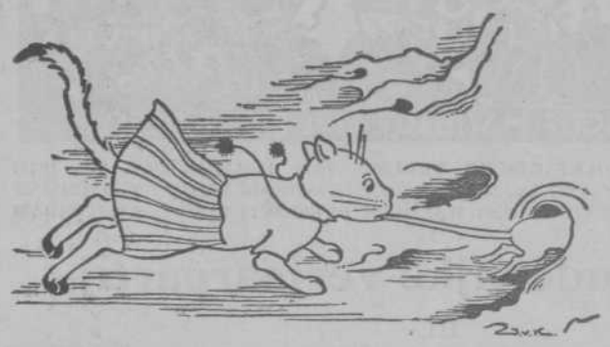

Plotseling vond de kleine muis redding. Ze zag een klein holletje aan de voet van een bruinen beuk. Daar vloog ze in en net op tijd. Minette had het puntje van haar staartje al te pakken. „Hé, dat lekkere hapje was haar ontschoten", dacht Minette, terwijl ze het holletje in gluurde. „Jammer dat ze daar niet door kon."

Intussen waren alle dieren om haar heen komen staan en namen haar met geweld gevangen. Toen werd ze in de kelder van het huis gebracht en opgesloten. Nu zou ze geen kwaad meer kunnen doen. Eigenlijk waren ze allemaal een beetje bang voor haar geweest. Vooral de kleinere dieren.

De arme muis, die helemaal trilde en beefde werd uit haar holletje gehaald en bij dokter Oehoe, de geleerde Uil gebracht. Daar werd het staartje, waar Minette het puntje afgebeten had, zorgvuldig verbonden.

(Wordt vervolgd.)

DE PAASEIEREN

Een Oud-Duits verhaal, opnieuw verteld door

JOHANNA KUIPER.

— Eens, heel heel lang geleden, was er ergens in een bergland, in een klein dal, een dorpje waar kolebranders woonden.

Het waren arme mensen, die wat geld verdienden door bomen te hakken in de grote bossen, waardoor hun dorpje aan alle kanten ingesloten lag, en daarvan houtskool te branden. Dat is een moeilijk werkje, waarvan je heel precies weten moet, hoe het gaat en toch wordt er maar weinig mee verdiend. Maar gelukkig hadden de meeste

mensen in dat dorpje zelf een stukje land, waar ze aardappelen verbouwden en wat koren, om er brood van te bakken en een klein moestuintje, waarin sla en boontjes groeiden.

En als ze flink waren en hard werkten, konden ze ook genoeg geld oversparen om een geitje te kopen of een schaap, zodat ze wat melk hadden en wol om kleren van te maken. En de molenaar, die in de watermolen aan het beekje woonde en voor alle mensen het koren moest malen, had zelfs een koe. Een echte mooie bruine koe met goedige ronde ogen en korte, stompe horentjes. Dat was het grootste dier dat de kinderen in het dorpje ooit gezien hadden en ze wisten ook niets lekkerders dan de melk van die koe en daarom hielden ze dol van het dier en waren nooit zo trots, als wanneer ze met de koe op stap mochten om haar hier of daar te laten grazen.

Zo waren op een dag twee kleine meisjes en een jongetje met de koe aan het touw tegen de helling opgeklommen en omdat het zulk prachtig najaarsweer was en in het bos de bramen rijp waren, liepen ze langs een weggetje, dat zich tussen de hoge bomen slingerde en waar niet alleen hun vriendin de koe maar ook zij wat lekkers vonden om te eten.

En alle vier, de koe en de drie kinderen, waren zo in die smulpartij verdiept, dat ze niet merkten, dat er zich, dicht bij hen in de buurt, nog andere mensen bevonden, tot ze opeens werden opgeschrikt door een stem, die hen vroeg:

— Lieve kinderen, kunnen jullie ons ook zeggen, of er hier in de buurt een dorpje ligt?

Met open mond bleven ze staan en de koe begon te loeien van verbazing. Want wat zat daar voor een vreemd gezelschap aan de kant van de weg?

Daar zaten twee kindertjes, een jongetje en een meisje, die er uitzagen of ze heel erg moe waren en honger hadden, zo wit en zo bedroefd keken ze, maar toch konden het geen arme kinderen zijn, die door hun ouders naar 't bos waren gestuurd om hout te sprokkelen en toen waren verdwaald, want o, wat droegen ze een mooie kleren! Veel mooier dan de dorpskinderen aan hadden!

Bovendien was hun moeder bij hen: een dame met een donkergroen fluwelen japon aan en een lief gezicht. Maar ook zij keek erg bedroefd en had de ogen vol tranen. Wat zou er aan schelen en waar kwamen die mensen vandaan?

De enige, die nog een beetje moed scheen te hebben, was de vierde van het gezelschap en dat moest bepaald de knecht wezen. Het was een oude man met een grijs haar en een grijs baardje en hij hield een ezeltje bij de toom, dat zwaar beladen was met pakken en zakken. Dat was zeker de bagage van mevrouw en de kinderen. Het was de knecht, die de dorpskinderen aangesproken had.

— Boe, zei de koe nog eens en het ezeltje antwoordde „i-au!" maar verder zei niemand wat.

En toen de dorpskinderen een poosje naar de vreemdelingen hadden staan kijken schenen ze op de gedachte te komen, dat die mensen weleens gevaarlijk konden zijn en ze keerden zich om en draafden

BUITENLAND

De„ Midinettes" wacht nieuwe strijd

U weet, wat een „midinette" is? Een Parijs' meisje, dat voor haar brood werkt. Vlug en elegant zijn zij, maar afgetobt en moe voelen zij zich. Want het leven van een midinette is geen pretje. Het is voor hen een heel ding, tussen al de luxe, die de Franse hoofdstad ten prooi spreidt te moeten wandelen en waarvan zij voor een deel de vervaardigsters zijn, maar waarvan zij niet kunnen genieten. Zelfs levert die luxe geen luxelonen op.

Men herinnert zich misschien nog van verleden jaar de staking der midinettes in de kleding-industrie, in de ateliers (de werkplaatsen) der grote modehuizen, die Londen en Berlijn, New York en Buenos-Ayres van costumes voorzien en Frankrijk zelf natuurlijk niet te vergeten. Het waren er 4000, die in staking gingen, omdat hun salaris verminderd werd, een staking, die zij hebben gewonnen. En wat hadden zij de sympathie van het publiek! Haar salarissen immers zijn hongerlonen. Als zij beginnen, beginnen met te leren, maar ook beginnen met diensten te bewijzen, krijgen zij van 10 tot 30 gulden..... in de maand. De patroons rekenen erop, dat zij toch nog aan moeders pappot zitten, doch in een grote wereldstad is dat vaak al vroeg niet meer het geval. Daarna worden zij „seconde-main", tweede-rangskrachten. Zij krijgen dan een paar honderd francs, d.w.z. een paar biljetjes van tien meer. Hebben zij tenslotte het hoogste bereikt, dan zijn er bij, de meest gewaardeerde „première-main", eerste-rangskrachten, die het tot honderd gulden in de maand brengen, maar dat blijft een uitzondering. Ondertussen zijn die midinettes dikwijls getrouwd en dan blijven zij werken en dan blijven zij midinettes heten.

Hun dreigende salaris-verlaging van verleden jaar was een gevolg van hun zwakke vakverenigings-positie. Het patronaat had wel een collectief contract gesloten, maar met een christelijke vakbeweging, die geheel onder de invloed van de werkgevers stond en die niet eens het oordeel van de meisjes over dat contract had gevraagd. Toch wonnen zij.

Maar al schijnt er zich een lichte opleving in het Parijse zakenleven aan te kondigen, in de kleding-industrie is het nog misère. Vooral voor de arbeidende vrouwen. Daarom wilde de Vakbeweging van naaisters en kleermakers voor dames een poging wagen hun lot te verbeteren. Het wendde zich in het begin van dit jaar officieel tot de werkgeversvereniging teneinde over een contracts-voorstel te spreken. Dit nieuwe voorstel is in duizenden exemplaren onder de leden verspreid.

Het patroons-syndicaat weigert in onderhandeling te treden en wat erger is, het weigert, gezien de onzekerheid der tijden, zo zegt het, elk contract in de toekomst. *Binnen enkele weken zal er geen collectief contract in de Parijse Modewereld meer bestaan.* De minimum-salarissen, de vrije Zaterdagmiddag en alle andere arbeids-waarborgen, die in 1917 tot wederzijdse ondertekeningen leidden, zullen niet meer dan een herinnering zijn.

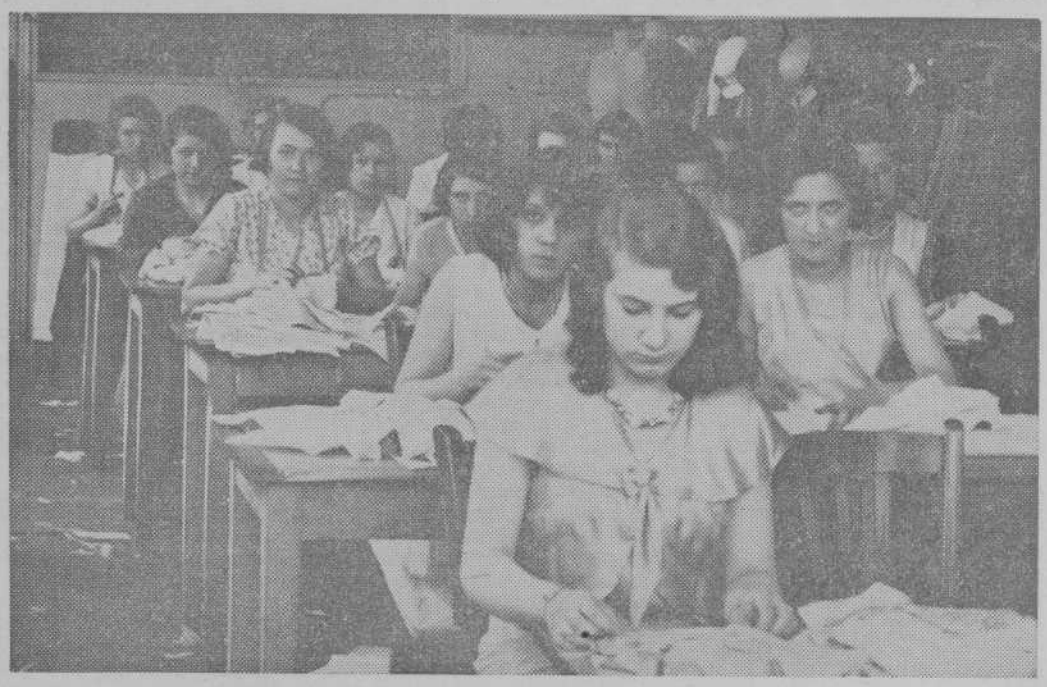

En het offensief der werkgevers tekent zich voorts reeds af. Het huis-Callot, waarvan de eigenaar aan het hoofd van de werkgeversvereniging staat, schafte de arbeid per uur af, wat zojuist tot een reactie van de arbeidende vrouwen leidde, die het werk neerlegden en tegen de vermindering van het stukwerk protesteerden. De werkgever heeft moeten toegeven.

Een ander voorbeeld van gevaren voor de handhaving van de vrije Zaterdagmiddag is het volgende: de naai-ateliers van de grote zaak „La Samaritaine", heeft thans de achturen-dag ingevoerd, de Zaterdag inbegrepen, waarbij het het besluit van den minister schendt, dat als gevolg van de gedenkwaardige staking der midinettes in 1917, dus midden in oorlogstijd, werd genomen. Het feit is aan het Ministerie van Arbeid gesignaleerd.

Het huis-Jenny, dat deel uitmaakt van de Vakverenigings-Raad, en dat gebonden is aan het nu nog bestaande collectieve contract, hetwelk betaalde vacanties bevat, heeft sedert October verklaard, dat, daar het stukwerk is ingevoerd, de betaling tijdens de vacanties zal worden afgeschaft.

Het is dus begrijpelijk, dat de midinettes zich beginnen te roeren en het gunstige onthaal, dat het nieuwe collectieve contract door de vakvereniging uitgewerkt, bij haar gevonden heeft, nog doen vermoeden, dat zij zich niet zonder verzet door de patroons van hun weinige rechten en voordelen zullen laten beroven. De midinettes zullen zich zo nodig tot het Ministerie van Arbeid wenden, om te vragen, hoe het komt, dat het wetsbesluit inzake de vrije Zaterdagmiddag en de administratieve regeling betreffende de wet op de achturendag ongestraft door de werkgevers kunnen worden gesaboteerd. Zij zullen van de werkgeversvereniging de bespreking van het voorstel van een nieuw collectief contract eisen en zij zullen strijden om dit te veroveren met al het vuur dat in hen is.

Geen wonder ook, dat in Frankrijk al die arbeidswet-overtredingen mogelijk zijn, indien men weet, dat het personeel van de contrôle op de arbeidsvoorwaarden vanaf 1892, het jaar van instelling, niet is vermeerderd.

Wanneer de patroons niet toegeven, kunnen we, evenals het vorige jaar, weer een staking van midinettes in Parijs verwachten. En de grote massa van de bevolking zal, als toen, volledig aan hun zijde staan. Waar wordt op mode-gebied talentvoller werk verricht dan in Frankrijk, doch waar ook wordt het wellicht nog slechter betaald?

H. W. SANDBERG.

FILM-BESPREKING

Modern Times

(Moderne tijden.)

Charlie Chaplin, de beroemde filmacteur schreef en regisseerde deze film zelf. Ja, hij maakte er de muziek op. En natuurlijk speelde hij ze.

Natuurlijk — want het is een film van Charlie zelf. Zijn bijzondere gaven krijgen hier gelegenheid. Die liggen vooral in het weergeven van verschillende stemmingen door houding en gelaatsuitdrukking (mimiek).

Wie deze acteur nooit zag of alleen op plaatjes, die zal versteld staan van wat hij in dat opzicht vermag.

En wat zijn de „moderne tijden", waarvan wij in deze film horen?

De fabriek met de lopende band, die de arbeiders tot razende snelheid en daardoor tot zenuwoverspanning brengt.

Het snelverkeer, dat elk mens tot eeuwigdurend haasten schijnt aan te zetten.

De dolle stemming in het dancinglokaal, waar de kellners in vliegende haast tussen de manoeuvrerende paren heenzeilen.

Het is alles de haast van de moderne tijd.

Daarin beweegt zich de man met de zwervers-natuur, die 't nergens lang achtereen uithoudt, die nergens slaagt — behalve als vrolijke zanger.

Om dan ten slotte in een klein zwerfstertje zijn metgezellin te vinden.

Een film vol wisselende beelden, waarin de hoofdfiguur eigenlijk alles beheerst. FILMA.

Mededelingen voor de propaganda onder de vrouwen.

Maartnummer: 1. De democratie in de politieke arbeidersbeweging door F. Polak—Leverpoll. 2. Frankrijk en Spanje door H. Heiweg—Jonker. 3. Afbetaling en Huurkoop door Reine van der Heide.

CORRESPONDENTIE.

G. J. M. te B. — Kleine letter omdat het stuk zo lang was.

F. K. — Waarschijnlijk op het ogenblik voor ons blad ongeschikt.

B. E. d. V. te R. — Destijds aan het Bondsbestuur, Tesselschadestraat 31, overgebracht.

C. v. E.—E. te H. — Aan het Bondsbestuur gezonden.

Clubberichten

Clubberichten moeten gezonden worden naar mej. M. Kist, Sassenheimstraat No. 60 huis, Amsterdam (W.). Wat later dan 's Zaterdags wordt ontvangen, kan niet meer worden geplaatst.

AMSTERDAM. Groep 3. 5 Maart hielden we onze prop.-feestavond. Mw. Miedema—Zondervan hield een boeiende rede over „de Vrouw en het Plan". Een kwartet maakte muziek en ons spreekkoor voerde op: „De kinderen roepen". Het was een zeer goede avond met als directe winst 4 abonnees op de Prol. Vrouw, 4 partijgenoten en 6 clubleden. Dinsdag 14 April hebben we een belangrijke huish. verg. In de pauze schenken we thee en na de pauze horen we iets over de coöperatie. Let dus op de datum en 't adres van 't zaaltje. Neemt uw zangbundel mee. Planbrochures zijn nog te bekomen bij mw. De Boef, Jan de Haenstr. 33 1e ét. C. V.—W.

AMSTERDAM (Groep 12). Dinsdag 24 Maart hielden wij een prop.-verg. in gebouw „De Watervrienden", die zeer goed geslaagd is. Na de opening van de voorz. zong ons zangclubje enige van onze liederen. Hierna sprak pge Barbiers—Seelemeijer over „Het Plan van de Arbeid en de vrouwen". Zeer duidelijk werden enige delen hiervan door haar uiteengezet. Vervolgens wekte de voorz. de aanwezige vrouwen op, vooral te komen colporteren met „V.A.B.". Tenslotte gaf de A.J.C. (groep Dageraad) een bont programma, dat zeer in de smaak viel. De avond werd besloten met het zingen van het Vrijheidslied. Een nieuw lid werd voor de club gewonnen. J. B.

AMERSFOORT. De 1e Mei nadert weer, het feest van de arbeidersklasse. Een harer mooiste symbolen is zeker de rode vlag. Daarom de rode vlag uit op 1 Mei. De soc.-dem. Vrouwenclub heeft een vlaggenfonds gesticht. Zij stelt vlaggen beschikbaar voor ƒ 3.— met stok. Men kan zich voor dat vlaggenfonds opgeven vóór 1 April. Inlichtingen bij alle bestuursleden. Onze colportagetochten en leesmiddagen slagen goed. Wij hebben op één dag 150 brochures „De Vrouw voor 't Plan" verkocht. Het bestuur deelt nog mee dat pge. v. Wijland zich beschikbaar heeft gesteld om op de leesmiddagen op de kinderen der vrouwen te passen. H.—E.

ASSENDELFT. 26 Maart huish. verg. Aanwezig 6 leden, waarbij 1 nieuw lid. Verslag afgevaardigde jaarverg. was keurig in orde. 23 April gaan we op stap voor het kinder-Meifeest. Denken de vrouwen daarom? Met de brochure „De Vrouw voor het Plan" moet veel beter gewerkt worden. J. C.—K.

BERKHOUT. Op 26 Maart hielden we met 15 leden en 3 gasten clubavond. Pge. Jannie Clay bracht een prachtig verslag uit van de jaarvergadering te Arnhem. Besloten werd te sparen om het V.A.R.A.-Zomerfeest te bezoeken. Van de zomer gaan we dan evengoed nog een dag per fiets uit. Pg. Bakker gaf voor ons een duidelijke inleiding over „Het Plan van de Arbeid". Het gaat goed met de brochures-verkoop. Nog even aanpakken en dan zijn we er 175 kwijt. Volgende clubavond op Donderdag 9 April. R. B.—B.

BUINERVEEN. 24 Maart kwamen we in h.h. verg. bijeen. Aanwezig waren 14 vrouwen. De voorz. bracht verslag uit van de jaarverg., waarnaar we met veel aandacht hebben geluisterd. Er zullen 100 Plan-brochures verkocht moeten worden, dus nu maar aanpakken. Er is uit het boek „De Fabrieksarbeidster" voorgelezen; daarna hebben we nog enige strijdliederen gezongen en vol moed keerden allen huiswaarts. A. K. K.

DRONRIJP. 19 Maart hield onze club haar h.h. verg. Aanwezig waren 10 vrouwen. Pgen v. d. Kooi en Hovinga brachten een mooi verslag uit van de jaarverg. Dit was weer een leerzame avond. Er sparen 12 vrouwen voor de Vrouwendag. We hopen dat er nog meer bij komen. W. Z.—M.

EINDHOVEN. Dinsdag 7 April gezellige bijeenkomst als sluiting der leesclubs. Er zal gratis koffie worden geschonken. De mandolineclub „Crescendo" zal haar medewerking verlenen, terwijl pge. Kist een inleiding zal houden. Wij hopen dat allen aanwezig zullen zijn. Ook partijgenoten en geestverwanten zijn welkom. G. P.—v. D.

DEN HELDER. In de gezellige met vlaggen getooide zaal van het Marina-Bondsgebouw sprak mevr. Straalman—Kremer op 24 Maart. Haar rede, die door de vele aanwezigen met grote aandacht werd gevolgd, was mooi en leerzaam. Pge. v. d. Mast—Kollaart las enige gedichten, waarna mevr. R. Vlaming een aantal liederen ten gehore bracht. Mej. H. Smidt droeg zorg voor de begeleiding. Het geheel was een goede avond voor onze club. H. J. v. d. V.—O.

HEERENVEEN. Een aantal pgen van de clubs Tjalleberd, Heerenveen en Oudeschoot hebben gecolporteerd met de brochure „De Vrouw voor het Plan" te Nijehorne, Oudehorne en Jubbega, die bijna overal gekocht werd. Men kan aanvoelen, dat ook daar de propaganda voor Het Plan al is doorgedrongen. Men staat er niet meer zo vreemd tegenover, hoewel het vertrouwen hierin nog moet groeien. Op 26 Maart een goed bezochte clubverg. met 26 leden. Een 8-tal vrouwen gaven zich op voor colportage met onze Plan-brochure in onze plaats. Pg. Boonstra werd aangewezen voor het centraal Meicomité. Het Mei-Kinderfeest zal zo mogelijk weer worden gehouden in de speeltuin van Dijksma. Tot slot gaf pg. Bosuyen een mooie lezing over de taak der vrouw in deze tijd. J. d. L.—d. B.

HEILOO. 19 Maart hield onze club een cursusvergadering waar mevr. Barbiers-Seelemeijer sprak over het Plan van de Arbeid voor de vrouw. Zeer duidelijk werd een en ander uiteengezet voor een klein maar aandachtig gehoor. Na de pauze konden vragen worden gesteld, waarvan door enkelen gebruik gemaakt werd. Daarna gingen wij voldaan huiswaarts. Het was een leerzame avond. M. V.—J.

HILLEG—DIJK. Nw. VENNEP. Onze club kwam 23 Maart in huish. verg. bijeen. Onze voorzitster behandelde de brochure „De Vrouw voor het Plan". Door onze afgevaardigde werd een keurig verslag uitgebracht van de schitterend geslaagde vrouwendag te Arnhem. L. V.—T.

HOOFDDORP. Op Maandag 23 Maart hield onze club haar h.h. verg., aanwezig 10 vrouwen. Onze 1-Meibespreking volgde. De lotenverkoop ging goed. De volgende week zou gewerkt worden met „De vrouw voor het Plan". De voorzitster deelde mede, dat zij voornemens was Hoofddorp te verlaten en wel over 14 dagen. Zij gaat met haar gezin in Gelderland wonen. Dit is een verlies voor de Hoofddorpse Vrouwenclub, daar zij deze heeft helpen oprichten en sindsdien een groot aandeel in het werk van de club heeft gehad. Wij zullen een avond beleggen, om afscheid van onze voorzitster te nemen. B. D.

JELSUM. Op Woensdag 24 Maart hield onze club een huish. verg. Aanwezig 16 leden. De secretaresse die door ziekte verhinderd was, wensen wij een spoedig herstel toe. De afgevaardigde las ons een keurig verslag van de jaarvergadering te Arnhem voor. 100 brochures „De Vrouw voor het Plan" werden uitgezet. Zes van onze vrouwen gaven zich op voor de kookcursus, die hier zal gegeven worden, bij genoegzame deelname. Besloten is te sparen voor de Vrouwendag in Gaasterland. Pge. A. Wagenaar-Spoelstra moest tot haar spijt bedanken wegens vertrek naar elders, wij hopen dat zij ook daar weer aan ons mooie werk zal deelnemen. J. J.—M.

KRIMPEN a. d. IJSEL. Onze club verg. bij pge de Mik. Er zullen 5 vrouwen naar de gew. Vrouwendag in Gouda gaan. Het reisje naar de

Born staat vast; als het enigszins kan gaan we eind Juni. We gebruiken daar ons middagmaal en komen 's avonds om ongeveer 9 uur terug. Vrouwen die nog wensen mee te gaan geven zich spoedig op. Op onze Meimiddag zal pge M. Kist komen spreken. De soc.-dem. Vrouwenclub alhier zal declameren en een toneelspelletje laten zien. Ook zal er een spreekkoor gevormd worden. Vrouwen, houdt er rekening mee om de Meimiddag vrij te houden! A. d. H.—D.

LEKKUM. 26 Maart een prettige verg. Van onze afgev. naar de jaarverg. een boeiend verslag. Ze vertelde het zo mooi, dat we allemaal ervan genoten. Besloten werd de volgende week een colportagetocht met de brochure „De Vrouw en het Plan" te houden. Eén lezeres gewonnen voor de Pr. Vr., en nog een aantal nieuwe proefadressen. Na de pauze voorlezen. G. S.

MAASSLUIS. Dinsdag hielden we weer een clubavond, waar 12 leden aanwezig waren. De vrouwen werden opgewekt om de Planvergadering in Maassluis bij te wonen. Voorz. vertelde ons iets van de jaarvergadering in Arnhem. Het adres van de secretaresse is thans: Noordvliet 18. P. v. A.

MENALDUM. Op 19 Maart hielden we onze eerste clubavond. Onze leesclub is veranderd in een Vrouwenclub. Er werden 3 bestuursleden gekozen, n.l.: de pgen P. Wagenaar—Douma, J. Kuiper—Rienks en N. Kikstra—de Jong. Als leidster hebben we pge. Molenaar—Lijstesdorf. P. W.—D.

MINNERTSGA. Op 25 Maart hebben we onze 3e jaarverg. gehouden bij pge Vogel—Loodsma. Waarom waren voor deze extra gelegenheid niet alle vrouwen present? Onder het genot van een kopje melk met koekje, werd de agenda vlug afgewerkt. Het bestuur werd in zijn geheel herkozen. De kas sloot met een batig saldo van ƒ 1.25. Verder vulden we de middag met zang enz. Ook werd er door pge. Holwerda een brochure gelezen uit het jaar 1922. De vrouwen werden opgewekt de federatieverg. op Zondag 5 April bij te wonen. De volgende bijeenkomst bij de secr. op Donderdag 9 April a.s. Vrouwen, zorgt nu eens allen aanwezig te zijn! A. B.-K.

OOSTZAAN. Maandag 23 Maart hebben wij onder een aandachtig gehoor van ongeveer 150 personen een prachtig geslaagde cursusavond gehouden. Spreker was de heer Faber, directeur van de kinderafdeling van Hulp voor Onbehuisden met als onderwerp „'t Verwaarloosde Kind". Het ligt in de bedoeling eerstdaags een excursie naar de kinderafdeling te houden. C. H. L.—S.

OUDESCHILD. Maandag 23 Maart, hielden we onze huish. verg. in „Ons Gebouw". De opkomst was goed. Na behandeling van de ingek. stukken, werd de brochure voorgelezen van „De Vrouw voor het Plan". Besloten werd hiervan 300 ex. te bestellen en er a.s. Dinsdag mee op stap te gaan. Zes vrouwen gaven zich hiervoor op. N. B.—H.

SCHAGEN. Op 24 Maart hielden we onze h.h.-vergadering met 13 leden. Bespreking over ons uitstapje naar De Born, wat in Juni plaats zal vinden. Congresverslag wordt voorgelezen. Bespreking gehouden om op 1 Mei een kinderfeest te houden, wat met alle verenigingen zal worden besproken. Er zal ook om 10 uur 's morgens een bezoek aan de begraafplaats gebracht worden om de overleden strijders(sters) bloemen te brengen. Partijgenoten, er is weer druk werk in zicht, helpt ons, opdat alles goed mag slagen. Tot slot werd de Internationale gezongen. A. B.—N.

SEXBIERUM—PIETERSBIERUM. Woensdag 24 Maart hielden wij onze h.h. verg. Aanwezig waren 15 leden. Na de opening zongen we „Morgenrood" Daarna het verslag van de jaarverg. te Arnhem. Voor medewerking in het toneelstukje voor 1 Mei worden de pgen M. Bouma—Lautenbach en T. Kikstra—Terpstra benoemd. Vrijdag 26 Maart zullen we Sexbierum bewerken met de lijst voor het Wereld Vredes Petitionnement. De in Tjummarum overgehouden brochures „De Vrouw voor het Plan" zullen later in onze eigen dorpen verkocht worden. Na sluiting wordt nog even gerepeteerd voor het Meifeest. B. P. H.

O, BLANKE VREDE!

O, blanke Vrede, gij zijt ons zo zoet;
Gij golft door alle stromen van ons bloed.
Uw zachte dromen dreven aan uit zwarte hellenachten
Toen d'aarde brandde. De brute, felle machten,
Die d'oorlog stookten, dachten U vermoord,
De weel'ge wereld was verstankt, vergoord.
Maar toch, o, blanke Vrede, hoogverheven,
Won over 't droeve dodenrijk het Nieuwe Leven,
En mèt het Nieuwe Leven verwon gij.

Vrede, schone, stille, in onze mijmerij
Werd alles, wat gij bracht, ons goed,
Want Liefde volgde U met vlugge voet.
En onze harten smartverschroeid en moegeschreid,
Verdronke' in Liefde, als in zoetste zaligheid:
Want waar de Vrede in harten kwam, werd Liefde 't hoogst.
De nieuwgeboren mensheid werd met haar melk gezoogd.

Maar d'oorlogsmachten droomden niet;
Die hielden 't haatvuur heet, dat vonken schiet.
En in de wereld vreet weer vuur'ge vlam
Aan Vrede's vrucht: de Liefd', en legt haar lam.

O, Vrede, heeft de mens te veel van U gedróómd,
Heeft hij te veel tot daden-doen geschroomd?

Hij heeft maar steeds gepraat; gezegend en geprezen
Uw zaligheid, maar niet de aard' genezen
Van oorlogsvloek, die weer de land' doorgloeit,
En straks opnieuw vernielt àl 't schoon, dat blankt en bloeit.

O, vrome Vrede, gij zijt ons zo zoet;
Helpt gij uw wank'lend kind aan moed,
De moed tot bouwen aan een Vrede-heerschappij
Waar Liefde wet is, en de mensheid vrij!

JAAP VAN STRATEN.

SNEEK. Donderdag 19 Maart hield de S.D.V.C. te Sneek een huishoudelijke vergadering, waar mevr. Brummer—Nierstrasz uit Bergum een mooie inleiding hield over het alcoholvraagstuk. Er werd met grote aandacht naar deze duidelijke, gedocumenteerde lezing geluisterd. Besloten werd een bedrag voor het Plan-Meispel beschikbaar te stellen. Mededeling werd gedaan, dat een uitnodiging is ontvangen van de Vereniging „Huishoudschool" om met onze club de nieuwe school te komen bezichtigen. Voor de colportage met de brochure „De vrouw voor het Plan" gaven zich 15 vrouwen op. Er waren 2 gasten aanwezig.

ST. JACOBI-PAROCHIE. Op 19 Maart hield onze club vergadering; 14 vrouwen waren aanwezig. Opening met de „Internationale". Met de brochure „De Vrouw voor het Plan" zal gecolporteerd worden. Pge. Boerlage hield een inleiding. Volgende verg. op 16 April. Tot slot werd de Socialistenmars gezongen. G. H.

STIENS. Op 26 Maart hield onze club een huish. verg. De contrôle-comm. had de boeken in beste orde bevonden. De 175 brochures van „De Vrouw voor het Plan" zijn allemaal verkocht. Pge. Trijntje Jongsma bracht verslag uit van het congres, pge. D. Dijkstra—Anema van de verg. van huish. voorlichting. De volgende verg. is gesteld op 16 April, waar we dan ds. Bruins zullen vragen voor ons een kleine inleiding te houden. Om ruim 10 uur sloot de voorzitster deze goed bezochte verg. D. D.-A.

TIEL. Op Maandag 23 Maart hielden wij onze jaarvergadering in „Opwaarts", die door 31 leden, alsmede de gedelegeerde der partij-afd. was bezocht. Het bestuur werd in zijn geheel herkozen. Door pge Vos—Fleischer werd verslag uitgebracht van de jaarverg. te Arnhem. Een

kleine verloting had nog plaats, ten bate van het fondsje voor de Pr. Vr. 400 Plan-brochures zullen aan de vrouw worden gebracht waarvoor zich 14 vrouwen opgaven. Verschillende vrouwen werken mede voor het Kinder-Meifeest. Door enkele leden werd nog een gedeelte voorgelezen uit „De Bewaarschool". Daarna sluiting.
Dj. W. W.

VEENDAM. We hielden op 23 Maart onze jaarverg. Aanwezig waren 38 vrouwen, waaronder enige nieuwe leden. In het bestuur is een kleine verandering gekomen. Voor pge Wever, die zich niet weer herkiesbaar stelde, werd pge De Jager gekozen. Het bestuur is als volgt samengesteld: Voorz. zr. J. Bentum, secr. T. v.d. Wijk—v. d. Linde, penn. L. Hartman—Benninga; overige bestuursleden: G. Zweep—Luining, H. Vegter—Schreuder, D. Hilberding—Maris en De Jager—Tempelman. Een prachtig verslag werd uitgebracht door pge Vegter van de jaarverg. te Arnhem. Lijsten werden uitgezet voor het Kinder-Meifeest. De 500 Plan-broch. zijn allen verkocht. 3 nieuwe leden werden gewonnen en 1 abonné op de Pr. Vr. Tot slot werd onze nieuwe vlag ingewijd door de voorz. Hierna declameerde pg. Jantje Kruz het gedicht „De Vlaggen". Daarna werd de „Internationale" gezongen.
T. v. d. W.—v. d. L.

WESTERBORK. Op Woensdag 18 Maart hielden we onze leesavond bij pge Kinds—Speelman, welke door 22 vrouwen was bezocht. Pg. Akkerman heeft een inleiding voor ons gehouden over het Plan van de Arbeid. Tot slot werd voorgelezen uit „Bartje", wat zeer in de smaak viel.
G. S. O.

IJMUIDEN. Dinsdag 17 Maart vergaderden wij h.h. De verg. was uitstekend bezocht. De lijsten voor het Kinder-Meifeest zijn uitgezet, offert zo veel ge kunt, het Kinder-Meifeest moet slagen. Door de afgev. naar de jaarverg. werd verslag uitgebracht. Door pge Kerkhoff van de Zaterdag en pge Pelgrim van de Zondag. Pge Barbiers—Seelemeijer hield een inleiding over „Socialistische opvoeding". Allen waren vol aandacht voor deze inleiding. Na afloop werden vragen gesteld, die door de inleidster werden beantwoord. Met het zingen van de Socialistenmars gingen wij voldaan huiswaarts.
B. E. v. d. K.—S.

ZUILEN. Donderdag 26 Maart hield onze club een onderlinge verloting van handwerkjes, door onze leden gemaakt, die ƒ 28 opbracht ter versterking van onze clubkas. Een 40-tal vrouwen woonde deze zeer geanimeerde bijeenkomst bij. Met de Plan-brochure, waarvan wij er 1000 besteld hadden, wordt reeds gewerkt. De colportageleidster kan echter nog werksters gebruiken. Meldt u dus alsnog bij pge Norden. Donderdag 2 April komt pg. Ploeg spreken met als onderwerp „De diepere zin van de drankbestrijding". Vrouwen, allen present!
M. S.—V.

FOTOHANDEL
VAN DER SLUIJS
OVERTOOM 356
Vraagt Uw bon bij aankoop van een film. Zij heeft waarde.
CAMERA's ..... vanaf ƒ 2.50.
10—10

Wie „SAPODERMA" eenmaal kent
Mijdt and're zeep: Hij is verwend!
SAPODERMA
TOILETZEEP
Bousquet - Delft

Uw merk!
KATemaille
FABRIEKEN TE SOEST
beter en goedkoop

• IN DE GRAFISCHE VAKKEN IN NEDERLAND •
VERENIGING TOT BEVORDERING DER GEZONDHEID

Win:
een landhuis
ter waarde van
● **7000 gulden**
op te leveren in een door den winner aan te wijzen gemeente in Nederland, of een op naam gestelde Bon ter waarde van dit bedrag, die kan worden besteed tot oprichting of uitbreiding van zaken, schuldaflossing, etc. een en ander in overleg met de bevoegde autoriteiten
● **een luxe auto**
● **een eiken salon ameublement**
De tweede en derde prijs ook te vervangen door andere voorwerpen van gelijke waarde, naar keuze van de winners. o.a. Motorboot, Motorrijwiel, enz.
● **50 hoofdprijzen**
w.o.: Radio-toestel, Kano's, Dames- en Heren-rijwielen, Haardkachels, Gouden Horloges, Gero-cassettes, enz.
● **1000 prijzen**

Goedgekeurd bij besluit van den Minister van Justitie van 22 November 1935, No. 865

Loten zijn verkrijgbaar tegen inzending van postwissel of storting op postrekening 65780, ten bedrage van **ƒ 1.–**, vermeerderd met 10 ct. voor portokosten, bij het Centraal Bestuur, Keizersgracht 409, Amsterdam-C. Telef. 30225

De trekking zal plaats vinden vóór 1 December 1936, ten overstaan van Notaris L. J. van Roosendaal te Amsterdam

50.000 LOTEN

voor één gulden!

GROTE JUBILEUM VERLOTING
TEN BATE VAN HERSTELLINGSOORD EN KINDERHUIS TE ZEIST

Zojuist verschenen:
EEN BOEK VOOR OUDERS EN OPVOEDERS
OPVOEDING TOT PERSOONLIJKHEID
DOOR **G. VAN VEEN**
Prijs ingenaaid. f 1.–

Enkele maanden geleden hield de adjunct-directeur van het Nuts-seminarium voor paedagogiek, de heer G. van Veen, voor de V.A.R.A.-microfoon een aantal lezingen over bovengenoemd onderwerp, die in brede kring met zeer grote aandacht zijn gevolgd. De belangstelling was zelfs zo groot, dat men van verschillende zijden den schrijver verzocht deze lezingen in boekvorm te doen uitgeven, aan welk verzoek thans is voldaan. De heer Van Veen doet in dit boek een poging om verschillende kanten van het opvoedkundige vraagstuk naar voren te brengen en neemt daarbij stelling tegen eenzijdigheid, die onze dagen van maatschappelijke verwarring een groot gevaar betekent. Het zijn vooral de grote psychologen Freud, Künkel en Alfred Adler, die zijn aandacht hebben en wier inzichten hij bij het behandelen van zijn onderwerp ter sprake brengt. Hij heeft daarbij getracht zijn stof zo populair mogelijk te houden om daardoor een grote kring van belangstellenden te kunnen bereiken, waarin naar onze overtuiging de schrijver zeker is geslaagd.

Deze uitgave kan in de boekhandel en bij onze agenten nu reeds besteld worden

N.V. DE ARBEIDERSPERS - AMSTERDAM